

Konsekvensbeskrivning som gäller Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringens föreskrifter (IAFFS 2017:2) om anmälan hos den offentliga arbetsförmedlingen för rätt till ersättning vid arbetslöshet

Här nedan redovisas förslag till nya föreskrifter om anmälan hos den offentliga arbetsförmedlingen för rätt till ersättning vid arbetslöshet. Förändringen i de nya föreskrifterna om anmälan hos den offentliga arbetsförmedlingen för rätt till ersättning vid arbetslöshet avser ett tillägg i bestämmelsen om telefonanmälan i 2 §. I avvaktan på ett enkelt konsolideringssystem, meddelar Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen (IAF) nya föreskrifter avseende anmälan hos den offentliga arbetsförmedlingen i syfte att skapa ett samlat dokument.

Föreskriftsrätt

Av 9 a § första stycket 1 lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring (ALF) och 2 § och 31 § förordningen (1997:835) om arbetslöshetsförsäkring får IAF meddela föreskrifter om hur en arbetssökande ska vara anmäld hos den offentliga arbetsförmedlingen.

Bakgrund och behov av ändring

För att kunna göra anspråk på och ha rätt till arbetslöshetsersättning ska den arbetslöse vara anmäld hos den offentliga arbetsförmedlingen som arbetslös arbetssökande.

IAF har i oktober 2016 gjort en översyn och utfärdat nya föreskrifter om anmälan hos den offentliga arbetsförmedlingen för rätt till ersättning vid arbetslöshet. Föreskrifterna har då anpassats till Arbetsförmedlingens utvecklingsarbete med digitala tjänster.

En sökande kan enligt huvudregeln i 1 § andra stycket Inspektionen för Arbetslöshetsförsäkringens föreskrifter om anmälan hos den offentliga arbetsförmedlingen för rätt till ersättning vid arbetslöshet (IAFFS 2016:4) anmäla sig hos Arbetsförmedlingen

- via Arbetsförmedlingens digitala kanaler,
- på arbetsförmedlingens distansservicekontor, eller
- genom personligt besök på Arbetsförmedlingens kontor.

Genom nämnda föreskrifter infördes i 1 § ett tredje stycke som reglerar den sökandes skyldighet att åter anmäla sig som arbetslös när han eller hon på nytt begär ersättning vid förnyad arbetslöshet efter ett avbrott i arbetslösheten. Om så inte sker kan den sökande visserligen vara anmäld hos den offentliga arbetsförmedlingen, men inte nödvändigtvis som arbetslös arbetsökande, vilket är en förutsättning för att uppfylla villkoren för rätt till ersättning.

Arbetsförmedlingen har framfört, att skrivningen i 1 § tredje stycket har vållat problem, eftersom bestämmelsen ställer krav på en ny formell anmälan, som tekniskt inte fungerar i Arbetsförmedlingens digitala system. Arbetsförmedlingen efterfrågar därför en skrivning, som gör det möjligt att ta emot anmälningar om förnyad arbetslöshet per telefon. Ett förslag är att istället för anmälan om förnyad arbetslöshet hos Arbetsförmedlingen ange att den sökande ska meddela Arbetsförmedlingen när han eller hon på nytt är arbetslös.

IAF kan i detta sammanhang konstatera att bemyndigandet anger just ordet anmälan dvs. IAF får föreskriva om hur den sökande ska vara anmäld hos den offentliga arbetsförmedlingen. Det finns dessutom anledning att behålla samma ordval när det gäller anmälan enligt huvudregeln som även när det gäller anmälan vid förnyad arbetslöshet efter ett avbrott i ersättningsperioden. IAF kan dock vidare konstatera att det, i 2 § IAFFS 2016:4, finns möjligheter att under vissa förutsättningar göra anmälan om arbetslöshet per telefon. IAF föreslår därför att även anmälan om förnyad arbetslöshet efter avbrott i ersättningsperioden blir möjlig att göra genom telefon. Ändringen görs genom ett tillägg i en ny fjärde punkt i föreskrifternas 2 §.

Arbetslöshetskassornas samorganisation (SO) har anfört, när det gäller 1 § tredje stycket IAFFS 2016:4, att bestämmelsen skapar svårigheter för arbetslöshetskassorna, eftersom det händer att Arbetsförmedlingen missar att registrera den sökande som åter blivit arbetslös som sådan arbetssökande.

Bemyndigande som IAF har när det gäller hur en sökande ska vara anmäld hos den offentliga arbetsförmedlingen, ger inte utrymme för myndigheten att föreskriva om hur informationen och kommunikationen mellan Arbetsförmedlingen och arbetslöshetskassorna ska ske. IAF har alltså enligt bemyndigandet endast rätt att föreskriva hur den sökande ska anmäla sig som arbetslös arbetssökande för att ha rätt till arbetslöshetsersättning.

Förslagen

Anmälan

1 § reglerar anmälan och hur den ska göras.

Första stycket anger att en arbetssökande, som får eller begär arbetslöshetsersättning ska vara anmäld och under hela tiden nåbar för

Arbetsförmedlingen. Den sökande ska också med kort varsel kunna inställa sig hos Arbetsförmedlingen efter det att kallelsen eller anmodan nådde honom eller henne. Att den sökande hela tiden ska vara nåbar då han eller hon erhåller eller gör anspråk på ersättning innebär att, Arbetsförmedlingen och den sökande ska kunna ha kontakt via internet, mobiltelefon, telefon eller vanlig postgång. Att kunna inställa sig med kort varsel innebär att inställetiden i normalfallet inte bör överstiga 48 timmar från det att kallelsen eller anmodan nådde honom eller henne. Ett visst utrymme för bedömning av den enskildes situation bör dock finnas.

Andra stycket anger på vilka sätt en anmälan om arbetslöshet ska göras till Arbetsförmedlingen. Anmälan ska göras på Arbetsförmedlingens webbplats, på distansservicekontor eller genom personligt besök på Arbetsförmedlingens kontor. Huvudregeln föreslås således vara att anmälan görs digitalt. Besök på Arbetsförmedlingens distansservicekontor är också ett sätt att anmäla sig som arbetssökande. För den som så önskar ska det givetvis finnas en möjlighet att göra ett personligt besök på Arbetsförmedlingens kontor för att anmäla sig som arbetslös arbetssökande.

Tredje stycket anger att en sökande som bryter sin arbetslöshet för till exempel ett arbete fortfarande är anmäld hos Arbetsförmedlingen. Han eller hon placeras då i en annan sökandekategori. Detta innebär att om den sökande på nytt begär ersättning vid förnyad arbetslöshet kommer personen att ha fel sökandekategori, om han eller hon inte meddelar sin arbetslöshet till Arbetsförmedlingen. Om så inte sker innebär detta att Arbetsförmedlingens kontrollfunktion kan sättas ur spel.

Fjärde stycket anger att den arbetssökande ska kunna styrka sin identitet. Detta gäller oavsett vilket sätt den arbetssökande väljer att anmäla sig hos Arbetsförmedlingen. Paragrafen överensstämmer i sin helhet med IAFFS 2016:4.

Telefonanmälan

2 § reglerar i vilka fall undantag kan göras från huvudregeln i 1 § och i stället göra anmälan per telefon. Bestämmelsen anger att en sökande som får eller begär arbetslöshetsersättning kan, utöver vad som framgår av 1 § även anmäla sig per telefon. Telefonanmälan kan göras i fyra fall.

I den första punkten kan den sökande ringa till Arbetsförmedlingen för att göra sin anmälan om arbetslöshet om han eller hon på grund av störningar i datakommunikationen inte kan få kontakt med Arbetsförmedlingens webbplats den första arbetslösa dagen. Svårigheter att få kontakt via internet kan till exempel bero på att strömförsörjningen inte fungerar eller på grund av andra tekniska problem. Den första punkten överensstämmer med IAFFS 2016:4.

Den andra punkten avser situationer då det är det omöjligt eller stora svårigheter för den sökande att förflytta sig till ett distansservicekontor eller kontor på grund av att kommunikationerna inte fungerar. Detta kan bero på svåra väderleksförhållanden såsom snökaos, översvämningar m.m. som gör det praktiskt taget omöjligt att föra fram allmänna kommunikationer eller egen bil på vägarna. Den andra punkten överensstämmer med IAFFS 2016:4.

Den tredje punkten tar sikte på sökande som är bosatta på en ort där Arbetsförmedlingen har ett begränsat öppethållande och därför inte har öppet dagen för anmälan. Situationen får anses ta sikte på sökande som bor på ensligt belägna småorter med långt avstånd till närmaste större tätort samt där mottagningsförhållandet för datatrafiken är dåligt. Den tredje punkten överensstämmer med AFFs 2016:4.

Den fjärde punkten är ny och innebär att en sökande som efter avbrott i sin arbetslöshet på nytt blir arbetslös och begär ersättning kan anmäla sin förnyade arbetslöshet per telefon till Arbetsförmedlingen. Förslaget tillgodoser såväl den enskilde ersättningssökandes som också Arbetsförmedlingens behov av ett mer formlost tillvägagångssätt vid förnyad anmälan om arbetslöshet efter ett avbrott i arbetslösheten.

Anmälan av arbetslöshet vid tillfälligt avbrott i fiskeverksamhet

3 § reglerar hur anmälan om arbetslöshet ska göras vid arbetslöshet på grund av tillfälligt avbrott i fiskeverksamhet.

Bestämmelsen överensstämmer med tidigare reglering i IAF:s föreskrifter (IAFFS 2015:2) om anmälan hos den offentliga arbetsförmedlingen om ekonomiskt stöd vid arbetslöshet.

Bestämmelsen tar sikte på fiskarnas speciella situation och anger, att en sökande som begär arbetslöshetsersättning vid tillfälligt avbrott i fiskeverksamheten kan anmäla sin arbetslöshet per telefon till Arbetsförmedlingen. Vidare anger bestämmelsen att en person som tillhör ett båtlag kan göra en telefonanmälan för hela båtlaget. Paragrafen överensstämmer i sin helhet med IAFFS 2016:4.

Arbetsökande från annat EU eller EES-land eller Schweiz med bibehållen ersättning

4 § reglerar vad som gäller beträffande anmälan om arbetslöshet för sökande som vistas i Sverige och gör anspråk på att fortsätta uppbära arbetslöshetsersättning från ett annat EU eller EES-land eller Schweiz. Paragrafen överensstämmer med IAFFS 2016:4.

Målgrupp

Förslaget på föreskrifter vänder sig främst till Arbetsförmedlingen men även till arbetslöshetskassorna, förvaltningsdomstolarna samt enskilda.

Alternativa lösningar

Föreskrifter kan inte ändras på något annat sätt än minst genom föreskrifter. Det saknas därför andra alternativa lösningar.

Konsekvenser

Ett förslag som innebär att anmälan vid förnyad arbetslöshet efter avbrott i arbetslösheten kan göras formlöst per telefon bedöms underlätta för enskilda ersättningssökande och Arbetsförmedlingen. Förslaget bedöms inte medföra några extra kostnader.

IAF bedömer vidare att det inte föreligger några konsekvenser ur ett jämställdhetsperspektiv.

Överensstämmelse med Sveriges medlemskap i EU

IAF bedömer att förslaget är förenligt med EU-rätten.

Ikraftträdande

IAF föreslår att förslaget träder i kraft den 1 augusti 2017, då nu gällande föreskrifter på området upphör att gälla.

Kontaktpersoner

Carina Karlsson
tfn. 0150-48 70 44

Gunilla Wandemo
tfn. 0150-48 70 74